

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร Knowledge and Understanding in Democracy of the Youths in Bangkok

สมนึก แก้ววิไล^{1*}, เจิมสิริ ศิริวงศ์พากร², ณรงค์ โปธิ์พฤกษานันท์³

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร กทม. 10300

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร กทม. 10300

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มทร.พระนคร กทม. 10300

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ และความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของเยาวชน ในกรุงเทพมหานคร ตามปัจจัย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว อาชีพหลักของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความสนใจในข่าวสารการเมือง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เยาวชนที่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร 50 เขต จำนวน 2,500 คน โดยการเลือกแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไค-สแควร์ ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยโดยรวมในระดับปานกลาง ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปัจจัยอายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความสนใจในข่าวสารการเมือง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง

Abstract

The purpose of this research is to study the level of knowledge and understanding in democracy of the youths in Bangkok according to gender, age, education level, family incomes, occupation of the parents, interesting level in political news and the participation in political activity. This research is a survey research. The sample groups are the 2,500 youths who live in Bangkok metropolis persons from 50 districts by accidental sampling. Questionnaire is used as a tool in data collection. The statistics are means of percentage, frequency, arithmetic means, standard deviation, and Chi-square. The results are as the following: most of The have knowledge and understanding level in democracy at a moderate level. The factors affecting the knowledge and understanding which a statistical significance at .05 are age, education level, family incomes, occupation of parents, interesting level in political, and participation in political activity.

คำสำคัญ : ความรู้ ความเข้าใจ ประชาธิปไตย เยาวชน

Key words : Knowledge, Understanding, Democracy, Youths

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 กล่าวไว้ในมาตรา 76 ว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ”

การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ให้มีเสถียรภาพและมีความมั่นคงอย่างต่อเนื่องได้นั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับความพร้อมของเงื่อนไขต่าง ๆ แล้วยังขึ้นอยู่กับการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของสถาบันการเมือง จึงจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกและสร้างความตระหนักแก่เยาวชน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปอย่างแท้จริง

การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนพอสมควรและต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผลกระทบทางการเมืองอยู่ในลักษณะภาพรวมในระดับสังคมหรือระดับประเทศมากกว่าระดับบุคคล การดำเนินชีวิตส่วนตัวของประชาชนส่วนใหญ่ ในประเทศยังต้องพะวงกับการหาเลี้ยงชีพ จึงเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของนักการเมืองและเป็นเรื่องไกลตัวไม่รู้ว่าการเมืองมีผลดีและผลเสียอย่างไร แก่ตน จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีชีวิตของการแข่งขัน และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้เยาวชนและประชาชนขาดความสนใจการเมือง การปลูกฝังให้คนไทยมีวิถีชีวิตสอดคล้องกับวิถีทางประชาธิปไตยได้นั้น ต้องอาศัยสังคมหน่วยย่อยที่สุดคือครอบครัวและสถาบันการศึกษา ซึ่งถือว่ามีอิทธิพลต่อการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศ การสร้างประชาธิปไตยในระบบสังคมโดยไม่คำนึงถึงการวางรากฐาน

ประชาธิปไตยในสถาบันการศึกษาถือเป็นความผิดพลาด ในที่สุดประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นในสังคม

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย โดยชุมชนควรรับรู้การพิจารณาเรื่องต่างๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งถึงสิ้นสุดกระบวนการตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าชุมชนหรือบุคคลอาจจะรู้สึกไม่พอใจในผลการตัดสินใจและกิจกรรมการพัฒนาก็ตาม แต่เขาควรมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมเกี่ยวกับคำถามหรือปัญหาที่ได้นำเสนอทางเลือกใดบ้างที่จะได้รับการพิจารณา ทางเลือกเหล่านั้น จะได้มีการประเมินผลอย่างไร การปรับปรุงเพื่อที่จะลดผลกระทบชนิดใดบ้าง จะได้รับการดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ

ในระบบประชาธิปไตยนอกเหนือจากกระบวนการประชาธิปไตยแล้วบุคคลจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง ในที่นี้คือบุคคลที่รวมกลุ่มเป็นชุมชนและเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม เพราะในระบบประชาธิปไตยเป็นระบอบที่ให้สิทธิและเสรีภาพแก่บุคคล ถ้าบุคคลไม่มีคุณภาพและคุณธรรม จะใช้ประชาธิปไตยเกินขอบเขตและละเมิดสิทธิเสรีภาพผู้อื่น จึงจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของเยาวชน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปอย่างแท้จริง

สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันหลักที่ให้การศึกษ ให้ความรู้ และทักษะด้านต่างๆ แก่นักศึกษา บทบาทที่สำคัญประการหนึ่งคือ การปลูกฝังถ่ายทอดวัฒนธรรมและประเพณีการให้การศึกษาประชาธิปไตย แก่นักเรียน นักศึกษาด้วยวิธีการที่เป็นประชาธิปไตย จึงไม่เพียงแต่จะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยเท่านั้นแต่ยังให้ประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นทั้งคู่ต่อการเติบโตและเข้มแข็งของระบอบ

ประชาธิปไตย (Beetham and Boley, 1995 : 118-120) เยาวชนเป็นกลุ่มพลังมวลชนที่สำคัญกลุ่มหนึ่งในสังคมการเมืองการปกครอง ซึ่งมีโอกาสในการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยในประเทศ เพราะกลุ่มเยาวชนเป็นพลังที่สามารถใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้ทั่วไปโดยภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัวยังมีไม่มากนัก ในประเด็นนี้ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ความเข้าใจของเยาวชน

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับใด และมีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เยาวชนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยแตกต่างกัน เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเมืองไทยต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร

1.1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย ตามปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว อาชีพหลักของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความสนใจในข่าวสารการเมือง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

1.2.1 เพศมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย

1.2.2 อายุมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย

1.2.3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย

1.2.4 รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย

1.2.5 อาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย

1.2.6 ความสนใจในข่าวสารการเมือง มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย

1.2.7 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย

1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย ดังนี้

1.3.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Bloom (1971 : 271) กล่าวว่า ความรู้ คือ พฤติกรรมและสถานการณ์ต่างๆ ที่เน้นการจำ ไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึงหรือการระลึกได้ อันสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมสาระต่างๆ กระทั่งพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนขึ้นต่อไป โดยเน้นในเรื่องกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำเป็น กระบวนการเชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบใหม่

อนันต์ ศรีโสภกา (2525 : 14-15) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง ความจำในสิ่งที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 95) กล่าวว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดของเรื่องราวอันเป็นประสบการณ์บุคคลที่เหมาะสมและถ่ายทอดสืบต่อกันไป

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 962) ได้ให้ความหมายคำว่า “รู้” หมายถึง แจ่ม เข้าใจ ทราบ กล่าวโดยสรุป ความรู้คือ ข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดต่างๆ ที่มนุษย์ได้รับจากการสังเกต เรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ ประสบการณ์ เก็บรวบรวมไว้ เป็นความทรงจำ สามารถระลึกได้และสามารถนำมาเป็นองค์ประกอบเพื่อการตัดสินใจในพฤติกรรมต่างๆ และสามารถนำไปใช้ และถ่ายทอดต่อไปได้

1.3.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเข้าใจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กิริติ บุญเจือ (2525 : 1-3) กล่าวถึง ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้สึกถึงสิ่งที่สามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาการต่างๆ

สาธิต มิตรรัก (2545 : 1) กล่าวถึง ความเข้าใจ หมายถึง การที่สามารถรู้และเข้าใจในข้อเท็จจริง และสามารถนำเอาความรู้ที่มีอยู่ไปขยายความเพิ่มเติม และสามารถที่จะเข้าใจถึงสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผลหรือนำไปใช้ประพฤติปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2545 : 147) กล่าวว่า ความเข้าใจเป็นความสามารถของบุคคลในการแปลความหรืออธิบายสิ่งที่เป็นความรู้ จนเกิดเป็นความเข้าใจ ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกในรูปของการแปลความ ตีความและการคาดคะเน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 200) ได้ให้ความหมายของคำว่า “เข้าใจ” หมายถึง รู้เรื่อง รู้ความหมาย

กล่าวโดยสรุป ความเข้าใจคือ ความรู้สึกถึงสิ่งที่ต่อจากความรู้ เป็นการแสดงออกของพฤติกรรมที่เกิดต่อจากความรู้ และมีการสื่อความหมายโดยตรง การเขียน การพูด การใช้สัญลักษณ์จะแสดงออกในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่างๆ จากข้อมูล และสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเห็นโดยข้อเท็จจริงนั้นไม่ขาดหายไป ความรู้และความเข้าใจเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันได้ยาก เพราะมักเกิดขึ้นควบคู่กันไป

1.3.3 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตย ดังนี้

กรมกิจการพลเรือนทหารบก (2527 : 28, 73) กล่าวว่า ประชาธิปไตยเป็นลัทธิการเมืองที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ของชนส่วนใหญ่ ประกอบด้วยทฤษฎีปรัชญา ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีรัฐศาสตร์ นำมาประยุกต์ให้เข้ากับสภาพสังคมของแต่ละประเทศ

อมร รักษาสัตย์ (2543 : 12-13) กล่าวว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองในชุมชนของตนนั้น เป็นวิธีที่สังคมของคนโบราณหลายแห่งได้ปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในสังคมอินเดียโบราณปรากฏว่าประชาชนในวรรณะสูงๆ ได้มีส่วนร่วมในการปกครองโดยตรงหากพิจารณาอย่างผิวเผินอาจดูไม่มากนัก แต่ถ้านับทั้งวรรณะก็ไม่ใช่น้อยทีเดียว ถ้าจะเทียบกับการประชุมสภาประชาชนของนครรัฐกรีกโบราณ ซึ่งก็มีไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม ธรรมเนียมการปกครองของชมพูทวีปนั้นไม่ได้ศึกษากันมาก่อนจึงไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยที่พูดกันอยู่ทุกวันนี้มาจากธรรมเนียมของชาติตะวันตก ซึ่งได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมมาจากสมัยกรีกโบราณอีกทอดหนึ่ง

กล่าวโดยสรุป ประชาธิปไตยคือ การปกครองที่ประชาชนในประเทศเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคเท่าเทียมกันในด้านต่างๆ ภายใต้กรอบกฎหมายของประเทศ ตลอดจนการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปกครองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายของการปกครองเพื่อผลประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม

1.3.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง ดังนี้

สมิต สัจฉกร (2527 : 8) กล่าวว่า ข้อมูลข่าวสารเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการสื่อสาร หมายถึง สาระ เรื่องราว ข่าวสาร ที่ผู้สื่อสารต้องการส่งออกไปสู่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นนอกจากนี้ สารยังหมายถึงสิ่งที่มีตัวตน เช่น หนังสือ ตัวเลข รูปภาพ วัตถุต่างๆ หรือเป็นสัญญาณ ตลอดจนสัญลักษณ์ใดๆ ที่สามารถให้ความหมายเป็นที่เข้าใจได้

วิรัช ฤทธิรัตนกุล (2544 : 160) กล่าวว่า ข่าวสาร คือ เนื้อหาสาระหรือสัญลักษณ์ ภาษา สัญญาณต่างๆ ที่สามารถสื่อความหมายหรือตีความหมาย เป็นที่เข้าใจกันได้

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และพัชรินทร์ ปัทมสิริวัฒน์ (2542 : 9) กล่าวว่า ข้อมูลข่าวสาร คือ คลังแห่งอำนาจ เป็นสิ่งที่ควรรู้และพึงรู้ โดยการแสวงหา สืบค้นจากหลักฐาน เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิดและการวินิจฉัยในสิ่งที่ได้รับรู้

กล่าวโดยสรุป การสื่อสารทางการเมืองคือ สาระ เรื่องราว ที่ส่งออกไปจากผู้ส่งที่ผู้รับสารสามารถสื่อความหมายหรือตีความหมาย เป็นที่เข้าใจกันได้ เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด และการวินิจฉัย ในสิ่งที่ได้รับรู้

1.3.5 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

Wiener (1971 : 164) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ “การปฏิบัติการโดยสมัครใจใดๆ” (Any Voluntary Actions) ที่ไม่ว่าจะเป็นผลสำเร็จหรือไม่มีการจัดองค์การหรือไม่ก็ตาม จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องและจะใช้วิธีที่ถูกต้อง โดยได้รับการยอมรับตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม การกระทำนั้นมุ่งประสงค์ที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายสาธารณะ การบริหารนโยบายสาธารณะ และการเลือกผู้นำทางการเมือง ไม่ว่าจะในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น

Verba and Others (1978 : 46) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่ถูกต้อง

ตามกฎหมาย กระทำโดยประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของรัฐบาลและการคัดเลือกบุคคลากรของรัฐบาล

อมร รักษาสัตย์ และคณะ (2539 : 40) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในหลักการ ประชาชนทุกคนต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง แม้ตามทางปฏิบัติทุกคนจะไม่มีบทบาทเข้มแข็งเท่าเทียมกัน

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมทางการเมืองคือการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยแสดงพฤติกรรมในทางการเมือง เพื่อให้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล เป็นการรักษาผลประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนรวมให้มากที่สุด ซึ่งการกระทำนั้นกระทำไปตามสิทธิที่กฎหมายรับรอง แต่บางครั้งอาจใช้สิทธิของตนจนกลายเป็นความรุนแรงและผิดกฎหมาย และประชาชนมีความสมัครใจในการมีส่วนร่วมนั้น

2. วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยระเบียบวิธีทางสถิติ (Statistical Method) ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ บทความ วารสาร งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์

2.2 ศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่กำหนด

2.3 สถิติที่ใช้ คือร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และไค-สแควร์ (Chi-Square)

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

3.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย
 เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยโดยรวม ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นอุดมการณ์ ในฐานะที่เป็นระบบการเมืองการปกครอง และในฐานะที่เป็นวิถีชีวิต เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่เยาวชนตอบว่าใช่มากกว่าร้อยละ 90 คือ มนุษย์เราเกิดมาควรมีสิทธิเสรีภาพและเสมอภาคเท่าเทียม ประชาชนในประเทศไทยมีสิทธิในการเลือกนับถือศาสนาใดก็ได้ การบริหารงานของรัฐบาล ควรเน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ อันเป็นสิ่งที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย และวิถีชีวิตของบุคคลในระบอบประชาธิปไตยต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคของทุกคน เช่น ความเสมอภาคในชีวิต ความเสมอภาคในเสรีภาพ คำตอบของเยาวชนส่วนใหญ่อาจจะมาจากการได้รับฟังข้อความเหล่านี้ อยู่เป็นประจำ จากสื่อต่างๆ ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกันกับข้อคิดเห็นอื่นๆ ของเยาวชน

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจของเยาวชนในกรุงเทพมหานครพบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความสนใจในข่าวสารการเมือง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง
 เยาวชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองอยู่ในระดับน้อย กิจกรรมการเมืองที่เข้าร่วมบ่อยครั้ง คือ ไปได้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากมีการรณรงค์ผ่านสื่อต่างๆ กิจกรรมการเมืองที่เข้าร่วมบางครั้งคือ ชักชวนให้ผู้อื่นลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

กิจกรรมการเมืองนอกจาก 2 ข้อนี้ เยาวชนส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วม ซึ่งสอดคล้องกับการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ จิรโชค วีระสัย และคณะ (2538 : 445-446) และ ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2539 : 116)

3.3 ความสนใจข่าวสารการเมือง เยาวชนส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชน และติดตามผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ส่วนสื่อหนังสือพิมพ์จะอ่านบ้างบางครั้ง จะสนทนาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับข่าวบันเทิง ส่วนข่าวสารการเมืองจะสนทนาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นบ้าง นานๆ ครั้ง

4. สรุป

4.1 ความสนใจในข่าวสารการเมือง พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน การติดตามข่าวสารการเมืองผ่านสื่อโทรทัศน์ ติดตามข่าวสารการเมืองจากการอ่านหนังสือพิมพ์บ้าง นานๆ ครั้งจะติดตามข่าวสารการเมืองจากฟังวิทยุ จากการอ่านวารสาร/นิตยสาร นานๆ ครั้ง ติดตามฟังคำปราศรัยของนักการเมืองบ้าง สนทนาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับข่าวบันเทิง ส่วนการเมืองจะสนทนาบ้าง นานๆ ครั้ง

4.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองในระดับน้อย

4.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับปานกลาง

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยพบว่า เพศ อายุระหว่าง 15-19 ปี มีระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว และอาชีพหลักของบิดามารดา เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับปานกลาง

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในข่าวสารการเมืองกับความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย พบว่า ช่องทางการรับข่าวสารการเมืองประเภทสื่อที่ใช้ติดตามข่าวสารการเมือง คือ จาก การอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุ การดูโทรทัศน์ การอ่านวารสาร/นิตยสาร การติดตามฟังคำปราศรัยของนักการเมือง บุคคลที่เคยสนทนาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวสารการเมืองมากที่สุด และความถี่ในการสนทนาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นในเรื่องเกี่ยวกับข่าวสารการเมือง เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับปานกลาง

4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองกับความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยโดยรวมพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สนับสนุนทุนวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเรื่องมือวิจัยคือ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ คุลยาทร ที่ได้เสียสละเวลาตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการทำวิจัย และขอขอบคุณเยาวชนในกรุงเทพมหานครทั้ง 50 เขต ที่ตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในการวิจัยครั้งนี้

6. เอกสารอ้างอิง

กรมกิจการพลเรือนทหารบก. 2527. แนวคำบรรยายนโยบายที่ 23/66 และ 25/65 ฉบับปรับปรุงแก้ไข (ชุด ปชส.) ฉก. (บก.ทบ.) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ป.สัมพันธ์พาณิชย์.

กীরติ บุญเจือ. 2525. วิธีการศึกษาทั่วไปแบบบูรณา-
การสมบูรณณ์เล่มต้น : มนุษย์รู้ได้อย่างไร.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

จิรัช วิระสัย และคณะ. 2538. รัฐศาสตร์ทั่วไป.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

ณรงค์ ลินสวัสดิ์. 2539. การเมืองไทย การ
วิเคราะห์เชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์
การพิมพ์.

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และพัชรินทร์ ปัทมสิริวัฒน์. 2542.
วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ :
พี เอ ลีฟวิง.

ไพศาล หวังพานิช. 2526. การวัดผลการเรียน.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับ
ราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542.
กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

วิรัช ลภีรัตนกุล. 2544. การประชาสัมพันธ์. พิมพ์
ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมิต สัจฉกร. 2527. การสื่อสารสำหรับผู้บริหาร.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.

สาธิต มิตรรัก. 2545. ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ
การเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540
ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนนายร้อยตำรวจ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2543. รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
และข้อบังคับการประชุม. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์ สำนักเลขาธิการ
วุฒิสภา.

อนันต์ ศรีโสภณ. 2525. การวัดผลการศึกษา.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- อมร รักษาสัตย์ และคณะ. 2539. **ประชาธิปไตย :
อุดมการณ์ หลักการ และแบบอย่างการ
ปกครองหลายประเทศ.** กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมร รักษาสัตย์. 2543. **วิธีปลูกฝังฝึกฝนอบรม
เยาวชนให้รู้จักรัก และศรัทธาในระบอบ
ประชาธิปไตย. ในประชาธิปไตย และ
รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน คู่มือการเรียน
การสอนเผยแพร่และการมีส่วนร่วมสำหรับ
ครู อาจารย์ และชุมชน.** กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วน จำกัด วี.เจ. พรินต์ติ้ง.
- เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. 2545. **เทคโนโลยีการศึกษา
: หลักการและแนวคิดสู่ปฏิบัติ.** งานส่งเสริม
การผลิตตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Beetham, D' and K. Boyle. 1995. **Introducing
Democracy: 80 Questions and Answers.**
Cambridge and Paris : Polity Press and
UNESCO Publishing.
- Bloom, Benjamin S. 1956. "Taxonomy of
Educational Objectives." **Han Book
I : Cognitive Domain.** New York :
David Mckay Company, Inc.
- Verba, S., N.H. Nie and J. Kim. 1978.
**Participation and Political Equality :
A Seven-nation Comparison.**
Cambridge : Cambridge University
Press.
- Wiener, M. 1971. "Political Participa-
tion." Pp. 161-163 in I sinder (eds).
**Crisis and Sequence in Political
Development.** Princeton : Princeton
University Press.